

METODE DE EVALUARE PENTRU COLECTAREA ȘI ANALIZA DATELOR

Evaluarea bazată pe dovezi oferă un cadru de principii directe pentru evaluare, care pot fi combinate cu diferite metode (cantitative și calitative) de colectare și analiză a datelor.

Evaluarea eficacității inițiativelor precum politicile și strategiile, programele pe termen lung, acțiunile pe termen scurt sau intervențiile ad hoc necesită metode solide de colectare și analiză a datelor. Aceste metode constituie coloana vertebrală a procesului de evaluare, furnizând informațiile esențiale necesare pentru a evalua ipotezele și rezultatele inițiativelor, pentru a înțelege impactul și pentru a fundamenta procesul decizional. Metodele de colectare a datelor cuprind o gamă largă de tehnici, de la sondaje și interviuri la observații și date administrative, fiecare oferind puncte forte și limitări unice. Acestea sunt completate de metodele de analiză a datelor, care transformă datele brute în informații semnificative prin tehnici statistice, analiză calitativă și abordări mixte.

Împreună, aceste metode de evaluare sunt esențiale pentru generarea de dovezi fiabile și utile și sunt fundamentale pentru o evaluare bazată pe dovezi.

Evaluarea bazată pe dovezi este o abordare a planificării și realizării evaluărilor care se bazează pe principiile practicii bazate pe dovezi. Aceste principii includ cele mai bune dovezi disponibile, analiza profesională și valorile, nevoile, preferințele și circumstanțele părților interesate. Metodele de colectare și de analiză a datelor pot fi utilizate pentru a realiza și consolida o evaluare bazată pe dovezi, fiind direct legate de primele două principii ale EBE.

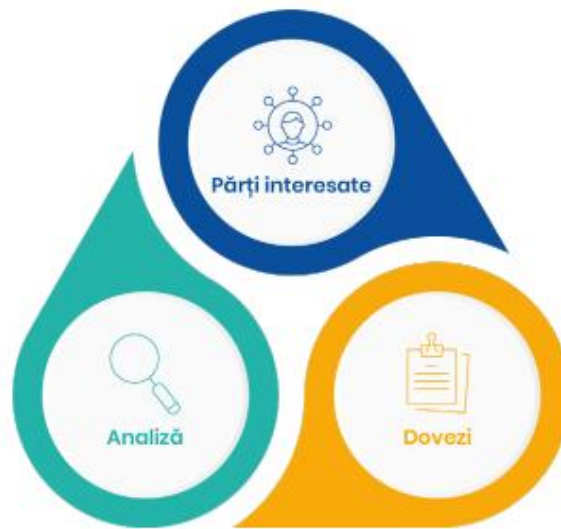

Figura 1: Principiile practicii bazate pe dovezi

Sursă: INDEED E-Guidebook privind evaluarea bazată pe dovezi a inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare. Principii, provocări și metode, pag. 9. Disponibil pe:

<https://online.fliphtml5.com/ckcrs/axvx/#p=9>

Proiectul "INDEED", sprijinit de UE, oferă câteva metode cheie de colectare și analiză a datelor care pot fi utilizate în evaluările bazate pe dovezi ale inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare în evaluarea sa bazată pe dovezi a inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare. Principii, provocări și metode

<https://online.fliphtml5.com/ckcrs/axvx/>

METODE DE COLECTARE A DATELOR

În general, proiectele de evaluare nu prescriu metode de colectare a datelor și pot fi combinate cu o serie de metode. Această secțiune trece în revistă câteva metode cheie de colectare a datelor care pot fi utilizate în evaluări.

Revizuirea sistematică a documentației existente

Un bun punct de plecare pentru colectarea datelor este să analizați ce fel de date sunt deja disponibile cu privire la inițiativă. Datele relevante existente includ planurile de punere în aplicare a inițiativei, rapoartele de progres și orice documente care explică obiectivele și teoria schimbării. Acestea pot include, de asemenea, date de monitorizare a proiectului, cum ar fi înregistrări ale activităților și ale participanților. Documentele existente sunt utile pentru a înțelege obiectivele și planurile inițiativei. Datele de monitorizare pot fi o sursă importantă pentru studiile longitudinale, în care este important să se dispună de date din momente diferite în timp pentru a observa schimbările în mod diacronic. În mod ideal, practicile de monitorizare ale inițiativei sunt concepute de la început pentru a produce datele necesare pentru evaluare.

Interviuri

Interviurile sunt o metodă de colectare a datelor utilizată în mod obișnuit în evaluarea inițiativelor PVE/ CVE și de de-radicalizare. Acestea sunt deosebit de utile pentru obținerea de informații și perspective aprofundate cu privire la punerea în aplicare a inițiativei. Acestea sunt adesea utilizate și pentru evaluarea efectelor specifice ale inițiativei (cum ar fi efectele asupra opiniilor și atitudinilor participanților).

Interviurile pot fi realizate în diferite moduri. Acestea pot fi structurate, ceea ce înseamnă că toți respondenții răspund la aceleași întrebări. O altă alternativă este interviul semistrukturat, în care respondenții sunt întrebați despre aceleași subiecte, dar ordinea întrebărilor se poate schimba, iar interviewerul poate pune întrebări suplimentare. În sfârșit, interviurile pot fi nestructurate și pot lua forma unei conversații libere.

Fiecare tip de interviu are propriile sale avantaje și dezavantaje. Interviurile structurate sunt cele mai bune atunci când este important să se obțină răspunsuri ușor comparabile. În cazul în care este important să se înțeleagă în profunzime percepțiile unei persoane intervievate, este de obicei mai bine să se utilizeze un interviu semi-structurat sau nestructurat, deoarece acestea oferă mai mult spațiu pentru ca persoana intervievată să își explice punctul de vedere în termenii săi proprii.

Grupuri de discuții

Focus-grupurile sunt discuții cu un grup de persoane (de obicei între cinci și zece) despre un subiect ales. Acestea pot servi ca o alternativă la interviuri sau le pot completa. Participanții la focus grupuri pot reprezenta un anumit grup de persoane (cum ar fi participanții la o inițiativă) sau pot consta dintr-un set divers de părți interesate (cum ar fi practicienii care pun în aplicare o inițiativă la diferite niveluri). Focus-grupurile pot fi o alternativă rentabilă și eficientă din punct de vedere al timpului la interviurile individuale aprofundate. Acestea reprezintă, de asemenea, o bună modalitate de a evidenția similitudinile și diferențele dintre experiențele privind punerea în aplicare și efectele unei inițiative.

Sondaje

Un sondaj este o altă alternativă pentru colectarea de informații de la mai mulți respondenți. În cadrul unui sondaj, mai multe persoane sunt rugate să completeze un chestionar standardizat. Sondajele oferă o modalitate eficientă din punct de vedere al resurselor de a colecta date de la un grup mare de persoane într-un interval scurt de timp, pentru a evalua, de exemplu, impactul unei inițiative asupra participanților. Chestionarul sondajului poate fi completat independent sau ca o activitate ghidată într-un cadru personal sau online. Deși sondajele sunt o modalitate eficientă de a colecta date, acestea au și limitări notabile. O provocare foarte frecventă este rata scăzută de răspuns (doar un număr limitat de respondenți completează chestionarul). De asemenea, utilitatea sondajului depinde în mare măsură de cât de bine sunt construite întrebările. Este important ca întrebările să fie lipsite de ambiguitate și ușor de înțeles pentru respondenți. Este foarte recomandat să se investească considerabil în elaborarea chestionarului și să fie testat înainte de a fi pus în aplicare.

Observarea participată și neparticipată

Observarea participativă se referă la un proces de colectare a datelor în care evaluatorul se implică direct în inițiativă și ia parte la activitățile sale zilnice. Observarea neparticipată implică observarea activităților inițiativei fără a lua parte în mod activ la acestea. Observarea participativă și neparticipativă permite evaluatorului să experimenteze direct punerea în aplicare a inițiativei. Ele permit crearea unei înțelegeri detaliate a operațiunilor zilnice ale unei inițiative, inclusiv a provocărilor și consecințelor (neintenționate) ale acesteia.

Ele pot fi deosebit de utile atunci când sunt utilizate în combinație cu alte metode de colectare a datelor și pot oferi o bază pentru pregătirea în cunoștință de cauză a interviurilor aprofundate sau a chestionarelor de anchetă.

II METODE DE COLECTARE A DATELOR UTILIZATE ÎN CADRUL EVALUĂRII PROGRAMULUI CONSOLIDAREA REZILIENȚEI LA EXTREMISMUL VIOLENT (STRIVE) II, 2017-2020

Inițiativa STRIVE II, pusă în aplicare de Institutul Regal al Serviciilor Unite/ Royal United Services Institute (RUSI), are ca scop reducerea recrutării și a sprijinului pentru grupurile extremiste violente și a radicalizării generale în zonele fierbinți din Kenya. Inițiativa se concentrează pe abordarea factorilor structurali, a dinamicii de grup și a factorilor individuali care creează condițiile pentru radicalizare și recrutare și contribuie la acestea.

Evaluarea a fost comandată de RUSI și a fost realizată de evaluatori externi, care erau cercetători universitari. Evaluarea a combinat o evaluare a rezultatelor privind impactul inițiativei până la acel moment și o evaluare formativă pentru a evalua acțiunile viitoare ale acesteia.

În cadrul evaluării au fost utilizate mai multe metode de colectare a datelor:
 Documente existente - 40 de documente de bază, cum ar fi rapoarte de management, documente de politică publică, cercetări publicate și orientări privind programele, date de monitorizare și evaluare, orientări privind evaluarea și monitorizarea, precum și documente care descriu teoria schimbării inițiativei (modul în care aceasta ar fi trebuit să producă rezultatele scontate).

Figura 2. Exemplu de metode de colectare a datelor utilizate în cadrul evaluării

Sursă: INDEED E-Guidebook 1 privind evaluarea bazată pe dovezi a inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare. Principii, provocări și metode, pag. 30. Disponibil pe <https://online.fliphtml5.com/ckcrs/axvx/#p=30>

Cercetare

O altă sursă importantă de date pentru evaluare este literatura (academică) existentă, care este aproape întotdeauna utilă pentru identificarea evaluărilor inițiativelor similare și pentru identificarea metodelor analitice și a indicatorilor adecvați. Aceasta este indispensabilă atunci când obiectivul este de a evalua în ce măsură teoria schimbării și metodele de lucru ale inițiativei sunt coerente cu cunoștințele științifice existente. Acesta este un obiectiv comun în evaluările formative.

Metode mixte (combinarea mai multor metode de colectare a datelor)

Metodele de colectare a datelor descrise mai sus pot fi utilizate separat, dar pot fi și combinate. Aceasta se numește abordare prin metode mixte. Utilizarea metodelor mixte a devenit din ce în ce mai populară în evaluarea inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare. O abordare mixtă a metodelor, dacă este planificată cu atenție, are mai multe avantaje. În special, aceasta poate compensa limitările metodelor individuale de colectare a datelor și poate furniza date mult mai bogate cu privire la inițiativă. Utilizarea metodelor mixte nu este automat mai bună decât utilizarea unei singure metode de colectare a datelor. Este important să se analizeze cu atenție care va fi valoarea adăugată a fiecărei metode de colectare a datelor.

☰
13 EXEMPLUL 1 DE METODE MIXTE

Johns et al. au folosit o metodologie mixtă pentru a evalua impactul unui program de mentorat bazat pe sport din Melbourne, care a abordat problemele de identitate, apartenență și izolare culturală ale tinerilor musulmani. În cadrul evaluării lor, cercetătorii au efectuat observații ale participanților în timpul celei de-a doua jumătăți a programului. După încheierea programului, au fost colectate date de la participanți și de la părțile interesate prin metode calitative (interviuri semi-structurate și focus-grupuri) și metode cantitative (sondaje la ieșire), care au fost utilizate ulterior pentru a le compara cu datele calitative.

Pentru mai multe informații: Johns, A., Grossman, M., & McDonald, K. (2014). „Mai mult decât un joc”: The Impact of Sport-Based Youth Mentoring Schemes on Developing Resilience towards Violent Extremism (Impactul schemelor de mentorat pentru tineri bazate pe sport asupra dezvoltării rezilienței față de extremismul violent). *Social Inclusion* 2(2), 57-70.

☰
14 EXEMPLUL 2 DE METODE MIXTE

Cercetătorii universitari au realizat o evaluare a Strategiei Prevent, care vizează prevenirea radicalizării tinerilor din Regatul Unit. Cercetătorii au utilizat o abordare mixtă, combinând următoarele metode:

- o analiză sistematică a literaturii de cercetare,
- interviuri cu practicieni din toate cele 48 de locații ale proiectului în timpul primelor etape de implementare a proiectului,
- colectarea a 194 de foi de jurnal pentru a cartografia intervențiile și activitatea proiectului la nivel național,
- o analiză a randamentelor trimestriale ale proiectelor și
- studii de caz aprofundate efectuate în 12 locații de proiect.

Pentru mai multe informații: Hirschfield, A., Christmann, K., Wilcox, A., Rogerson, M., & Sharratt, K. (2012). *Process Evaluation of Preventing Violent Extremism: Programmes for Young People*. (Evaluarea procesului de prevenire a extremismului violent: programe pentru tineri). Youth Justice Board.

Figura 3. Exemplele 1 și 2 de metode mixte.

Sursă: INDEED E-Guidebook 1 privind evaluarea bazată pe dovezi a inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare. Principii, provocări și metode, pag. 32. Disponibil pe <https://online.fliphtml5.com/ckcrs/axvx/#p=32>

METODE DE ANALIZĂ A DATELOR

După colectarea datelor, acestea trebuie să fie analizate pentru a formula concluzii. Metodele de analiză a datelor includ tehnici pentru sortarea, interpretarea și prelucrarea datelor colectate. Există din nou o mare varietate de opțiuni disponibile. Care dintre opțiuni sunt cele mai potrivite depinde de tipurile de date colectate, de tipurile de întrebări la care trebuie să se răspundă și de tipul de expertiză profesională de care dispune evaluatorul. Mai jos sunt prezentate câteva dintre cele mai utilizate metode de analiză a datelor.

Analiza calitativă a conținutului

Această metodă este utilizată pe scară largă pentru analiza documentelor, precum și a transcrierilor de la interviuri și focus grupuri. De asemenea, poate fi utilizată pentru analizarea notelor din observațiile participanților/neparticipanților. Aceasta implică structurarea și organizarea textului prin identificarea acelor părți care sunt relevante pentru evaluare și codificarea lor cu teme sau cuvinte-cheie. În acest fel, devine posibilă filtrarea tuturor părților din date care se referă la o anumită temă. Atunci când datele sunt structurate și organizate prin codificare, devine mai ușor să se analizeze datele și să se determine ce tipuri de concluzii pot fi trase din acestea.

Codurile utilizate pentru organizarea datelor sunt elaborate de evaluator. Există două strategii generale pentru a face acest lucru. Codificarea deductivă este o strategie descendentă în care codurile sunt elaborate pe baza obiectivelor și a întrebărilor-cheie ale evaluării. Codificarea inductivă este o strategie ascendentă în care codurile sunt dezvoltate pe baza unei lecturi atente a datelor și a identificării subiectelor și temelor din acestea. De obicei, ambele strategii sunt utilizate împreună. Codificarea devine deosebit de utilă atunci când există multe date textuale. Există diferite tipuri de software care pot fi utilizate pentru codificare (de exemplu, NVivo și Atlas).

Analiza cantitativă

Datele cantitative (numerice), care pot fi colectate și produse prin intermediul unui sondaj sau al revizuirii datelor proiectului, pot fi analizate prin mai multe metode statistice. Aceste metode includ statistici descriptive de bază care vizează descrierea unui set de date, de exemplu, prin calcularea intervalului și

a valorii medii (media, modul sau valoarea mediană). Statistica descriptivă poate fi realizată cu programe software precum Excel sau SPSS. Aceasta poate servi ca un prim pas către o analiză mai complexă a setului de date, care poate implica crearea unui model de regresie liniară. Un model de regresie liniară analizează semnificația statistică a corelației și a relației dintre două variabile, care poate fi ilustrată într-un grafic. Acest model poate fi un instrument puternic pentru evaluarea impactului unei inițiative, dacă se bazează pe un set de date colectate cu atenție.

Metodele mixte de analiză a datelor implică integrarea abordărilor de cercetare calitative și cantitative pentru a oferi o înțelegere cuprinzătoare a întrebărilor de cercetare. Această metodologie valorifică punctele forte ale datelor calitative și cantitative pentru a aborda probleme de cercetare complexe, oferind o perspectivă mai nuanțată decât oricare dintre aceste metode. Datele calitative, precum interviurile și observațiile, oferă o perspectivă profundă asupra experiențelor și perspectivelor participanților, în timp ce datele cantitative, precum sondajele și analiza statistică, oferă constatări măsurabile și generalizabile. În cadrul analizei prin metode mixte, cercetătorii combină în mod sistematic aceste seturi de date, utilizând adesea tehnici precum triangularea pentru validarea încrucișată a constatărilor și sporirea fiabilității și validității rezultatelor. Această abordare integratoare permite cercetătorilor să exploreze dimensiunile multiple ale unei probleme de cercetare, facilitând concluzii mai solide și mai holistice care pot fundamenta teoria, practica și politicile.

Pentru o înțelegere cuprinzătoare a evaluării bazate pe dovezi, consultați Notele de învățare din seria de cunoștințe INDEED privind evaluarea bazată pe dovezi și proiectarea evaluării.

Bibliografie și resurse

[Ghidul INDEED 1](#) privind evaluarea bazată pe dovezi a inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare. Principii, provocări și metode.

Pentru o listă mai detaliată a metodelor de colectare și analiză a datelor, a se vedea Phillips, P. P., & Stawarski, C. A. (2008). *Data Collection: Planning for and Collecting All Types of Data (Planificarea și colectarea tuturor tipurilor de date)*. Pfeiffer

[Ghidul INDEED 2](#) privind modul de concepere a inițiativelor și evaluărilor PVE/CVE și de de-radicalizare în conformitate cu principiile practicii bazate pe dovezi.

[Set de instrumente INDEED](#) privind evaluarea inițiativelor de prevenire a corupției și a evitării radicalizării.

[Modelul INDEED](#) pentru evaluarea bazată pe dovezi a inițiativelor PVE/CVE și de de-radicalizare.

[INDEED Deliverable 1.2](#), Raport care prezintă abordările, metodele și instrumentele de cercetare identificate, analizate și recomandate pentru evaluarea bazată pe dovezi, provenind din domeniul PVE/CVE și al de-radicalizării și din alte discipline selectate.

